Lieta Nr. C71117223
Lietas arhīva Nr. C-1172-23/6
ECLI:LV:VRT:2023:0306.C71117223.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Cēsīs 2023. gada 6. martā

Vidzemes rajona tiesa
tiesnese J.Uminska
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2022. gada 6. decembrī, pēc trūkumu novēršanas 2023. gada 2. janvārī, Vidzemes rajona tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk - prasītāja) vienkāršotās procedūras prasības pieteikums pret /pers. B/ (turpmāk - atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu nepilngadīgajam bērnam /pers. C/.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļu parādu:
- par 2022.gada oktobri 21,00 EUR;
- par 2022.gada novembri 21,00 EUR;
- par 2022.gada decembri 21,00 EUR.

Prasītāja lūdz turpmāk piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai bērna /pers. C/ uzturam uzturlīdzekļus 150,00 EUR mēnesī. Norāda, ka kopš bērna 7 gadu vecuma sasniegšanas atbildētājs palicis parādā par 2022. gada oktobri, novembri un decembri par kopējo summu 63,00 EUR, jo nemaksā valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Prasītāja lūgusi tiesu pieprasīt ziņas par atbildētāja maksātspēju bērna uzturlīdzekļiem.

Prasība pamatota ar atsauci uz Civilprocesa likuma 128.panta otrās daļas 1^2, 4., 7., 8.punktu, 129.panta otrās daļas 3.punktu, 192.pantu, Ministru Kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Prasītāja norādījusi, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

[2] Prasības pieteikuma noraksts atbildētājam nosūtīts uz atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adresi un faktiskās dzīvesvietas adresi, nosakot termiņu rakstveida paskaidrojumu sniegšanai līdz 2023. gada 15.februārim.

[3] 2023.gada 30.janvārī tiesā saņemts prasītājas iesniegums, kurā prasītāja paskaidro, ka 2018.gadā, laikā, kad atbildētājs nemaksāja uzturlīdzekļus, tie tika maksāti no Uzturlīdzekļu garantijas fonda.

2023.gada 3.februārī tiesā saņemts prasītājas iesniegums tiesai, kurā prasītāja apliecina, ka atbildētājs ir samaksājis uzturlīdzekļu parādu par 2022.gada oktobri, novembri un decembri par kopējo summu 63,00 EUR. Iesniegumam pievienots atbildētāja priekšlikums prasītājai par uzturlīdzekļu jautājuma atrisināšanu bez tiesas starpniecības, kurā atbildētājs apliecina, ka parāds ir samaksāts un turpmāk uzturlīdzekļi tiks maksāti noteiktajā apmērā un termiņos, lūdzis atsaukt prasību.

Iesniegumā tiesai prasītāja norādījusi, ka nespēj vairs uzticēties atbildētājam, tāpēc vēlas, lai tiesa pieņem nolēmumu par to, ka atbildētājam ir pienākums maksāt līdzekļus bērna uzturam, lai gadījumā, ja atbildētājs pārtrauks maksājumus, būtu iespēja vērsties pie tiesu izpildītāja.

[4] 2023.gada 10.februārī tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums, kurā atbildētājs norādījis, ka prasību neatzīst, apliecina, ka parāds 63,00 EUR ir samaksāts, par 2023.gada janvāri un februāri samaksāts 186,00 EUR par katru mēnesi. Paskaidrojumam pievienoti dokumenti, kas apliecina uzturlīdzekļu parāda par 2022.gada oktobri, 2022.gada novembri un 2022.gada decembri par kopējo summu 63,00 EUR samaksu, uzturlīdzekļu samaksu par 2023.gada janvāri par kopējo summu 186,00 EUR un uzturlīdzekļu samaksu par 2023.gada februāri 186,00 EUR apmērā. Atbildētājs norādījis, ka vienmēr ir maksājis un nav atteicies to darīt, bez tam iepriekš ir maksājis arī vairāk kā minimumu.

Paskaidrojis, ka viņam ir vēl divi bērni no citām attiecībām, kurus uztur. Pēc nodokļu nomaksas saņem 780,00 EUR. Ir nodibināta jauna ģimene, iztikas līdzekļi ir ļoti minimāli, bet cenšas visus maksājumus bērniem veikt. Viena meita mācās Liepājā.

Atbildētājs norādījis, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Atbildētājs lūdzis daļēji 50 % apmērā atbrīvot no valsts nodevas nomaksas valsts ienākumos.

Lūdzis noraidīt prasību, jo visi maksājumi veikti.

[5] 2023. gada 15.februārī prasītājai un atbildētājam atbilstoši Civilprocesa likuma 56. panta (2^1) daļas 2. punktam nosūtīts paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā, informējot, ka nolēmums pusēm būs pieejams tiešsaistes sistēmā 2023. gada 6. martā.

Ņemot vērā, ka pusēm nosūtīts paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā, tiesa atzīst ka puses Civilprocesa likuma 56. un $56.^1$ pantā noteiktajā kārtībā ir informētas par lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Ievērojot, ka puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, un tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, civillietas izskatīšana, pamatojoties uz Civilprocesa likuma $250.^{25}$ panta pirmo daļu, noteikta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi un novērtējusi prasības pieteikumu un tā papildinājumus, atbildētāja sniegtos paskaidrojumus un lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 194.panta pirmās daļas 3.punktu vienkāršotās procedūras lietās tiesa sastāda saīsināto spriedumu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 194.panta otrajai daļai saīsināto spriedumu sastāda saskaņā ar šā likuma 193.panta prasībām, izņemot aprakstošo daļu, kurā norāda tikai prasības priekšmetu, normatīvos aktus, pēc kuriem vadījies lietas dalībnieks, kā arī prasījumu, un motīvu daļu, kurā norāda tikai normatīvos aktus, pēc kuriem vadījusies tiesa.

Ņemot vērā minēto, tiesa saīsinātā sprieduma motīvu daļā iekļauj vienīgi norādes uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem tā vadījusies, izspriežot lietu.

[8] Iesniegtā dzimšanas apliecības /numurs/kopija apstiprina, ka bērna /pers. C/ māte ir prasītāja /pers. A/ un tēvs - atbildētājs /pers. B/.

[8.1] Prasības pieteikumā prasītāja lūdz piedzīt līdzekļus nepilngadīgā bērna /pers. C/, dzimis /datums/, uzturam 150,00 EUR mēnesī, un līdz bērna pilngadībai piedzīt valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kā arī piedzīt uzturlīdzekļu maksājumu parādu 63,00 EUR apmērā, kas izveidojies par 2022.gada oktobri, 2022.gada novembri un 2022.gada decembri.

Kā liecina tiesai 2023.gada 3.februārī iesniegtajā prasītājas iesniegumā izklāstītā informācija, tad prasītāja ir saņēmusi no atbildētāja uzturlīdzekļu maksājumu parādu 63,00 EUR apmērā par 2022.gada oktobri, 2022.gada novembri un 2022.gada decembri, ko prasītāja prasīja piedzīt no atbildētāja.

Minētā parāda samaksu apliecina arī atbildētāja paskaidrojums un tam pievienotais 2023.gada 2.februāra paziņojums par maksājuma uzdevuma Nr.45615501 debetēšanu par summu 63,00 EUR.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka prasība daļā par uzturlīdzekļu parāda piedziņu no atbildētāja par 2022.gada oktobri, 2022.gada novembri un 2022.gada decembri ir noraidāma.

[8.2] Tiesa atzīst, ka prasība par uzturlīdzekļu piedziņu valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā ir apmierināma, pamatojoties uz Civillikuma 177.pantu un 179.panta pirmo, otro un piekto daļu, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.2.punktu, 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu.

[8.3] Tiesa ņem vērā atbildētāja paskaidrojumu un tam pievienotos pierādījumus - 2023.gada 23.janvāra paziņojumu par maksājuma uzdevuma Nr.44660664 debetēšanu par summu 36,00 EUR, konta Nr./konta numurs/ pārskatu 02.08.2022.-10.01.2023., no kura redzams, ka 2023.gada 10.janvārī atbildētājs prasītājai pārskaitījis 150,00 EUR, 2023.gada 6.februāra paziņojumu par maksājuma uzdevuma Nr.45963123 debetēšanu par summu 186,00 EUR, un konstatē, ka līdzekļi par 2023.gada janvāri 186,00 EUR apmērā un par 2023.gada februāri 186,00 EUR apmērā bērna /pers. C/ uzturam prasītājai ir pārskaitīti.

Līdz ar to tiesa nosaka, ka uzturlīdzekļi no atbildētāja piedzenami, sākot no 2023.gada 1. marta līdz bērna pilngadībai.

[8.4] Ņemot vērā to, ka uzturlīdzekļu piedziņai ir ilgstošs raksturs, tiesa uzskata par lietderīgu noteikt, ka uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka par Ministru kabineta noteikumos noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, lai ar tiesas sprieduma izpildi tiktu nodrošinātas bērna tiesības un intereses saņemt uzturlīdzekļus.

[8.5] Prasība celta 2022.gada 6.decembrī, kad minimālais uzturlīdzekļu apmērs valstī bērnam no 7 gadu vecuma bija noteikts 150 *euro*. Ar 2022.gada 13.decembra grozījumiem Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumos Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu", kas stājās spēkā 2023.gada 1.janvārī, minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 620 *euro*.

Ievērojot minēto, līdzekļi /pers. C/, kuram lietas izskatīšanas brīdī ir pilni septiņi gadi, uzturam piedzenami 186,00 EUR mēnesī, sākot no 2023.gada 1.marta līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk par valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

[8.6] Izvērtējot prasītājas lūgumu par pierādījumu izprasīšanu par atbildētāja maksātspēju bērna uzturlīdzekļiem, tiesa atzīst, ka prasītājas lūgums noraidāms, jo minimālie uzturlīdzekļi bērnam maksājami neatkarīgi no vecāku spējām un mantas stāvokļa, un līdz ar to tiesa nevērtē pušu mantisko stāvokli.

[9] Ceļot prasību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Atbildētājs paskaidrojumā par celto prasību lūdzis tiesu daļēji, tas ir 50 % apmērā, atbrīvot no valsts nodevas nomaksas valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Līdz ar to, lai piemērotu Civilprocesa likuma 43.panta ceturtajā daļā noteikto izņēmumu no vispārējiem noteikumiem un personu pilnīgi vai daļēji atbrīvotu no tiesas izdevumu samaksas, tiesnesim jākonstatē tādi apstākļi, kas neapšaubāmi apliecina, ka personas mantiskais stāvoklis neļauj īstenot tiesības uz tiesu Civilprocesa likuma noteiktās valsts nodevas apmēru dēļ.

Judikatūrā ir pausta atziņa, ka formālais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas (vai valsts nodevas apmēra samazināšanai) ir attiecīgs personas lūgums. Savukārt, objektīvais pamats personas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka konkrētās fiziskās personas mantiskais stāvoklis neļauj tai īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktā valsts nodevas apmēra dēļ (*skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 27.decembra lēmumu lietā Nr. SKA-1190/2013*).

Tiesai ir tiesības atbrīvot personu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, tikai pamatojoties uz argumentētu lūgumu un attiecīgu pierādījumu pievienošanu, kas apliecina lūguma pieteicēja mantisko stāvokli.

Tiesa konstatē, ka atbildētāja paskaidrojumam nav pievienoti pierādījumi par atbildētāja mantisko stāvokli, kura dēļ atbildētājam nav iespējams pilnībā nomaksāt likumā noteikto valsts nodevas apmēru, tādējādi tiesa noraida atbildētāja lūgumu par daļēju atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu un 42.panta pirmo daļu, no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva 323,92 EUR, kas aprēķināta saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "b" apakšpunktā un 35.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas šajā izskatāmajā lietā ir 8,00 EUR.

[10] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 204.[1] panta pirmo daļu, atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš labprātīgai sprieduma izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts ienākumos.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 190., 194., 195., 204.[1] un 250.[25] pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus /dzimšanas datums/dzimušā

/pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 186,00 EUR (viens simts astoņdesmit seši *euro*, 00 centi) mēnesī, sākot no 2023. gada 1. marta līdz bērna pilngadības sasniegšanai, taču ne mazāk par Ministru kabineta valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Uzturlīdzekļu maksājumi /pers. A/, personas kods /personas kods/, veicami norēķinu kontā Nr./konta numurs/, "Swedbank" AS.

Noraidīt /pers. A/, personas kods /personas kods/, prasību 63,00 EUR apmērā daļā par uzturlīdzekļu parāda piedziņu no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par 2022.gada oktobri, 2022.gada novembri un 2022.gada decembri.

Noraidīt /pers. B/, personas kods /personas kods/, lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas 50 (piecdesmit) % apmērā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 323,92 EUR (trīs simti divdesmit trīs *euro*, 92 centi).

Piedzītā valsts nodeva iemaksājama: saņēmējs – Tiesu administrācija, konts LV55TREL1060190911200, reģistrācijas Nr. 90001672316, saņēmēja banka – Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis – valsts nodeva, kā arī dati personas vai lietas identificēšanai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,00 EUR (astoņi *euro*, 00 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: saņēmējs – Tiesu administrācija, konts LV51TREL2190458019000, reģistrācijas Nr. 90001672316, saņēmēja banka – Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis – 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati personas vai lietas identificēšanai.

Spriedums daļā par tiesas izdevumu piedziņu izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Izskaidrot /pers. B/, ka tiesas izdevumu samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Vidzemes rajona tiesā Raunas ielā 14, Cēsīs vai nosūtāms uz e-pasta adresi vidzeme@tiesas.lv sprieduma daļā par tiesas izdevumu labprātīgu izpildi noteiktajā termiņā, pretējā gadījumā spriedums šajā daļā tiks nodots piespiedu izpildei.

Saīsinātais spriedums sastādīts 2023. gada 6. martā.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams.

Sprieduma sastādīšanas lūgumu var iesniegt 10 (desmit) dienu laikā no saīsinātā sprieduma sastādīšanas datuma, 2023. gada 6. marta līdz 2023. gada 16. martam pulksten 17.00.

Saīsinātais spriedums stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad izbeidzies termiņš sprieduma sastādīšanas lūguma iesniegšanai un neviena no pusēm nav iesniegusi sprieduma sastādīšanas lūgumu.

Ja lietā tiks saņemts puses sprieduma sastādīšanas lūgums, spriedums tiks sastādīts un būs pieejams tiešsaistes sistēmā 2023. gada 5. aprīlī.

Ja pēc sprieduma sastādīšanas lūguma tiesa sastāda spriedumu, to var pārsūdzēt Vidzemes apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, 2023. gada 5. aprīļa, iesniedzot apelācijas sūdzību Vidzemes rajona tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese J.Uminska

DOKUMENTS PARAKSTĪTS ELEKTRONISKI AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU